

hverandre, skal likevel normalt ikke være et offentlig anliggende. I den grad individer har kunnet gjøre frie valg, bør sosiale eller økonomiske skjevheter mellom kvinner og menn ikke anses som et problem staten skal løse.

Mot et slikt klassisk liberalt syn vil mange moderne feminister innvende at like rettigheter er utilstrekkelig for å oppnå reell likestilling. Formelt sett kan alle personer i et samfunn ha like rettigheter til politisk deltakelse, utdanning og fritt yrkesvalg, men uten at de reelt sett har like muligheter. Selv i relativt likestilte land er det markante forskjeller mellom kvinner og menn. Som i de fleste andre land har vi i Norge et arbeidsmarked som er kjønnsdelt, og der kvinner systematisk tjener mindre og jobber mer deltid enn menn. Det er også slik at kvinner i mindre grad enn menn innehar toppstillinger i næringslivet eller ledende politiske verv (Statistisk sentralbyrå, u.å.).

Ifølge det vi kan kalle *egalitære liberalfeminister*, lar denne typen skjevheter mellom kjønnene seg ikke forklare bare som et resultat av selvstendige valg individer tar på et fritt og ikke-diskriminerende marked. En viktig del av forklaringen finner vi etter deres oppfatning i mannsdominerte tradisjoner og institusjoner som preger samfunnet vårt. Ikke minst er det vanlig å hevde at kvinner i større grad enn menn er sårbare for problemer som typisk oppstår i spennet mellom familie- og jobbforpliktelser. For eksempel viser den newzealandske filosofen Susan Moller Okin (1946–2004) til tradisjonelle forestillinger om kjønnsroller og fordeling av henholdsvis ubetalt omsorgs- og husarbeid og lønnsarbeid som vesentlige hindre for likestilling (Okin, 1989).

Basert på undersøkelser gjort i USA finner Okin en utbredt forventning om at kvinner tar hovedansvaret for barneomsorg. Hun finner også en klar forventning hos arbeidsgivere om at arbeidstaker ikke har hovedansvaret for barn (Okin, 1989, s. 4–5, 138–139, 143–144). Samlet fører disse forventningene til at kvinner har en tendens til å ta på seg mest ubetalt arbeid hjemme, til å ta ut permisjon eller jobbe deltid samt til å være den som blir med på lasset når partneren får en ny jobb som medfører flytting. Ifølge Okin (1989, s. 146–148) forsterker de skjevhetene som dermed oppstår på jobb og på hjemmebane hverandre gjensidig. Det er ikke bare slik at det å prioritere ubetalt arbeid for familien fører til tregere karriereutvikling og lavere lønn. Det at kvinner generelt er jobbmessig dårligere stilt enn menn, gjør det også lettere å prioritere på denne måten. For familieøkonomien er det jo tross alt bedre at den med best lønn og de beste karriereutsiktene er ute i lønnet arbeid.

Okin forsøker med dette å vise hvordan forskjellene mellom kvinner og menn ikke rett og slett er et resultat av en rekke individuelle valg. Sosiale strukturer legger begrensende føringer for de valgene vi tar, og disse strukturene forklarer langt på vei skjevhetene i arbeidsmarkedet. Et viktig poeng for Okin er dessuten at disse strukturene utgjør en urettferdig ulempe for kvinner. De bidrar til at kvinner blir økonomisk avhengige av partneren sin, og med det mer sårbare, ikke minst ved samlivsbrudd (Okin, 1989, s. 160–167).